

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูล เพื่อความเข้าใจ ผู้ศึกษาได้ กำหนดสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f แทนค่า ความถี่

t แทน สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเขตตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	153	44.7
1.2 หญิง	189	55.3
รวม	342	100.0
2. อายุ		
2.1 18 – 30 ปี	64	18.7
2.2 31 - 45 ปี	109	31.9
2.3 46 - 60 ปี	108	31.6
2.4 60 ปีขึ้นไป	61	17.8
รวม	342	100.0
3. อาชีพ		
3.1 เกษตร	198	57.9
3.2 รับจ้าง	70	20.5
3.3 ธุรกิจส่วนตัว	27	7.9
3.4 รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	47	13.7
รวม	342	100.0

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. หมู่บ้าน		
4.1 บ้านหนองแปน หมู่ที่ 1	63	18.4
4.2 บ้านหนองแปน หมู่ที่ 2	91	26.6
4.3 บ้านหนองแปน หมู่ที่ 3	72	21.1
4.4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 4	61	17.8
4.5 บ้านนาเชือก หมู่ที่ 5	45	13.2
4.6 บ้านเสมา หมู่ที่ 6	10	2.9
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.3 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.7 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมา คือ อายุไม่เกิน 46 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.6 อายุ 18 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.7 และอายุ 61 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 17.8 ตามลำดับ และส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 57.9 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.5 อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.7 และอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 7.9 ส่วนมากอาศัยอยู่ในบ้านหนองแปน หมู่ที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาคือ บ้านหนองแปน หมู่ที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 21.1 บ้านหนองแปน หมู่ที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 18.4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 17.8 บ้านนาเชือก หมู่ที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 13.2 และบ้านเสมา หมู่ที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 2.9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	\bar{X}	S.D.	ระดับการมี ส่วนร่วม
1. ด้านการเลือกตั้ง	4.34	.40	มาก
2. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.31	.48	มาก
3. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	4.31	.58	มาก
โดยรวม	4.32	.37	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32 : S.D. = .37$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.34 : S.D. = .40$) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.31 : S.D. = .48$) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X} = 4.31 : S.D. = .58$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ด้านการเลือกตั้ง จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการเลือกตั้ง	\bar{X}	S.D.	ระดับการมี ส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง	4.69	.54	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียง เลือกตั้งผู้นำในระดับท้องถิ่น	4.56	.62	มาก

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการเลือกตั้ง	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
3. การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้งเพราะถูกชักจูงโน้มน้าวจากผู้อื่น	3.85	.23	มาก
4. การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้งท่านเพราะต้องการไปใช้อำนาจอธิปไตย	4.46	.74	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในแต่ละครั้งเพราะได้รับผลประโยชน์ตอบแทน	3.86	.30	มาก
6. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านยึดเอาพรรคเป็นหลักในการตัดสินใจ	4.39	.84	มาก
7. การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้งด้วยความสำนึกถึงสิทธิและหน้าที่	4.42	.70	มาก
8. การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งด้วยเหตุผลและวิจารณญาณในการตัดสินใจเป็นหลัก	4.44	.68	มาก
9. การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงยึดเอาตัวบุคคลเป็นหลักในการตัดสินใจเลือก	4.36	.86	มาก
โดยรวม	4.34	.40	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเปิน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเลือกตั้งพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34 : S.D. = .40$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 1) การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.69 : S.D. = .54$) ข้อ 2) การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้นำในระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.56 : S.D. = .62$) ข้อ 4) การมีส่วนร่วมไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละครั้งท่านเพราะต้องการไปใช้อำนาจอธิปไตย ($\bar{X} = 4.46 : S.D. = .74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	\bar{X}	S.D.	ระดับการมี ส่วนร่วม
1. การเข้าร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	4.57	.66	มาก
2. การร่วมชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปเลือกตั้ง	4.24	.86	มาก
3. การเข้าร่วมหาเสียงกับกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง	4.10	.98	มาก
4. การร่วมหาเสียงและโฆษณาผ่านสื่อประเภทต่าง	4.01	.05	มาก
5. การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการหาเสียงเลือกตั้ง	4.14	.06	มาก
6. การเข้าร่วมรณรงค์การเลือกตั้งเป็นการพัฒนาประชาธิปไตย	4.44	.68	มาก
7. การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นการมีส่วนร่วมในทาง การเมืองที่ดี	4.44	.75	มาก
8. การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยมีเหตุผลและใช้ วิจรรณญาณในการเข้าร่วมเสมอ	4.54	.67	มาก
9. การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงการเลือกตั้ง โดยติดสติ๊กเกอร์ที่มีชื่อ รูป หรือหมายเลขผู้สมัครที่ท่านสนับสนุนที่ท่านชื่นชอบ	4.43	.79	มาก
โดยรวม	4.31	.48	มาก

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการรณรงค์
หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31 : S.D. = .48$) เมื่อจำแนก
เป็นรายชื่อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าที่มีค่าเฉลี่ยมาก
ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 10) การเข้าร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านไปใช้สิทธิ์
เลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.57 : S.D. = .66$) ข้อ 17) การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยมีเหตุผล
และใช้วิจรรณญาณในการเข้าร่วมเสมอ ($\bar{X} = 4.54 : S.D. = .67$) ข้อ 15) การเข้าร่วมรณรงค์
การเลือกตั้งเป็นการพัฒนาประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.44 : S.D. = .68$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเป้น อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	\bar{X}	S.D.	ระดับการมี ส่วนร่วม
1. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์	4.78	.52	มาก
2. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อทางหนังสือพิมพ์	4.33	.80	มาก
3. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ต	4.09	.12	มาก
4. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการสื่อทางวิทยุ	4.34	.87	มาก
5. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากนิตยสารและวารสาร ทางการเมือง	4.28	.92	มาก
6. การร่วมชักจูงให้ผู้สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง	4.28	.87	มาก
7. การร่วมรับรู้ข้อมูลทางการเมืองจากองค์กรอิสระ เช่น กกต. และการอบรมจากวิทยากร	4.27	.99	มาก
8. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการหาเสียงของ ผู้สมัคร	4.38	.81	มาก
9. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการเข้าร่วมชุมนุมทาง การเมืองใน โอกาสต่างๆ	4.36	.83	มาก
10. การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองโดยเป็นผู้ช่วยสนับสนุน การหาเสียงเลือกตั้ง	4.03	.22	มาก
โดยรวม	4.31	.58	มาก

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต
เทศบาลตำบลหนองเป้น อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการรับรู้ข่าวสารทาง
การเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$; S.D. = .58) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ
พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าที่มีค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย 3
อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 19) การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ ($\bar{X} = 4.78$;
S.D. = .52) ข้อ 26) การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการหาเสียงของผู้สมัคร

($\bar{X} = 4.38 : S.D. = .81$) ข้อ 27) การร่วมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ ($\bar{X} = 4.36 : S.D. = .83$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน ดังตารางที่ 9 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน

อำเภออมลาคาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน โดยรวมและรายตำบล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	หมู่บ้านขนาดเล็ก		ระดับการมีส่วนร่วม	หมู่บ้านขนาดกลาง		ระดับการมีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการเลือกตั้ง	4.21	.47	มาก	4.25	.44	มาก
2. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.23	.50	มาก	4.27	.40	มาก
3. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	4.11	.80	มาก	4.32	.49	มาก
รวม	4.18	.46	มาก	4.28	.25	มาก

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในมาก

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลหนองแปน อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน โดยใช้ t-test

ขนาดหมู่บ้าน	N	\bar{X}	S.D.	F	t	df	Sig
เล็ก	251	4.34	.40	10.969	1.187	340	.236
กลาง	91	4.28	.25		1.467	257	

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลหนองแปน อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังตารางที่ 11 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
1. ด้านการเลือกตั้ง	
1.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงระบอบประชาธิปไตย ที่ทุกคนมีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งและเรียกร้องให้ภาครัฐเข้ามาแก้ปัญหาให้	10
1.2 ควรปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรู้สึว่าการเมืองเป็นของประชาชนเอง ประชาชนเป็นผู้กำหนดการเมืองด้วยการ ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	12
2. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	
2.1 ควรมีประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมเดินขบวนร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองหรือการรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	11
2.2 ควรจัดให้มีการเดินรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ถ้าประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก	9
2.3 ควรมีการชักจูงให้ประชาชนมาร่วมฟังการปราศรัยและการรณรงค์หาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ	8
3. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	
3.1 ควรจัดให้มีแหล่งข่าวสารข้อมูลทางการเมืองอย่างทั่วถึงในทุกชุมชน หมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารทุกชนชั้นอาชีพ	26
3.2 การเสนอสื่อทางการเมืองควรเสนอให้นำติดตามไม่เสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้เป็นที่น่าเบื่อสำหรับประชาชนซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่อยากรับติดตามข่าวสารทางการเมือง	16
3.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองให้ประชาชนได้รับรู้ถึงประโยชน์ที่จะพึงได้ของประชาชนเกี่ยวกับการเมือง	14
3.4 ควรให้มีตัวแทนในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านเพื่อเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเมือง และเป็นผู้ชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมทางการเมือง	9
รวม	115

จากตารางที่ 11 ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเป้น อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

ด้านการเลือกตั้ง ควรปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรู้สึกว่าการเมืองเป็นของประชาชนเองและประชาชนเป็นผู้กำหนดการเมืองด้วยการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ($f=12$) ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงระบอบประชาธิปไตย ที่ทุกคนมีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งและเรียกร้องให้ภาครัฐเข้ามาแก้ปัญหาให้ ($f=10$)

ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ควรมีประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมเดินขบวนร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองหรือการรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ($f=11$) ควรจัดให้มีการเดินรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเมืองที่มีผลกระทบต่อองค์การดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ถ้าประชาชน ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก ($f=9$) ควรมีการชักจูงให้ประชาชนมาร่วมฟังการปราศรัยและการรณรงค์หาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ ($f=8$)

ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ควรจัดให้มีแหล่งข่าวสารข้อมูลทางการเมืองอย่างทั่วถึงในทุกชุมชนหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารทุกชนชั้นอาชีพ ($f=26$)

การเสนอชื่อทางการเมืองควรเสนอให้นำติดตามไม่เสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้เป็นที่น่าเบื่อสำหรับประชาชนซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่อยากติดตามข่าวสารทางการเมือง ($f=16$) ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองให้ประชาชนได้รับรู้ถึงประโยชน์ที่จะพึงได้ของประชาชนเกี่ยวกับการเมือง ($f=14$) ควรให้มีตัวแทนในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านเพื่อเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเมือง และเป็นผู้ชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมทางการเมือง ($f=9$) ตามลำดับ